

TENGELIC KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

**GAZDASÁGI PROGRAMJA
2025-2029.**

Tengelic Község Önkormányzata

Gazdasági programja

2025-2029.

1. Bevezető

A gazdasági program elkészítéséről Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. évi törvény (továbbiakban: Möt.v.) 116. § (5) bekezdése rendelkezik. A gazdasági program a képviselő-testület megbízatásának időtartamára vagy azt meghaladó időszakokra szól.

A gazdasági program az önkormányzat részére helyi szinten meghatározza mindazon célkitűzéseket, feladatokat, amelyek a költségvetési lehetőségekkel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti, gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével - a vármegyei területfejlesztési elképzelésekkel összhangban - az önkormányzat által nyújtandó kötelező és önként vállalt feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják.

A gazdasági program összeállítása során az alábbiak kerültek figyelembevételre:

- a képviselő-testület és a polgármester elképzelései,
- az önkormányzat működtetésében lévő intézmények vezetőinek javaslatai, elvárásai, elképzelései,
- a település lakossága, önszerveződő közössége, valamint az egyházak által megfogalmazott elképzelések, igények,
- az önkormányzat jelenlegi, illetve várható pénzügyi helyzete.

A jelen gazdasági programban meghatározott célok, elképzelések megvalósításához a képviselő-testületnek kell a szükséges anyagi eszközöket biztosítani. Az anyagi eszközök, valamint a vagyon megeremtéséhez nem elegendők a szokásos, évről évre keletkező források (állami támogatások), hanem szükség van – a pályázati lehetőségek felkutatására, illetve – az önkormányzat sajátosságainak kihasználása alapján új lehetőségek keresésére, illetve az önkormányzat forgalomképes ingatlanvagyonával történő aktív gazdálkodására.

A képviselő-testület a jelen gazdasági programban meghatározottakat figyelembe veszi minden gazdasági jellegű, a gazdálkodásra, a település működtetésére, fejlesztésére vonatkozó döntésnél, különös tekintettel az éves költségvetési rendeletek elkészítése, és összeállítása során.

2. Helyzetelemzés

Földrajzi adottságok, építészeti örökség, természeti környezet

Tengelic a Dél-Dunántúli régióhoz tartozó Tolna vármegyében a Mezőföld déli részén, Szekszárdtól 25 km-re északra, Pakstól 20 km-re délnyugatra fekszik. A település a 63. számú főútról, Szedres irányából közelíthető meg egyrészt a 6233. számú Medina-Paks közti összekötő útról, másrészt a 6235. számú Júliamajoron keresztül haladó összekötő útról, valamint keleti irányból az M6 gyorsforgalmi autópályáról, illetve a vele párhuzamosan haladó 6. számú főútról a 6234. számú összekötő úton keresztül. A település éghajlata mérsékelt meleg, mérsékelt száraz. Tengelic területe felszíni folyóvizekben nem bővelkedik, vízszegény térségben helyezkedik el. A Sárvízbe ömlő, gyenge vízhozamú Éripatak a község északi felében ered.

A községre a pusztás településstruktúra jellemző. A népesség 40 %-a nem a központi belterületen lakik, hanem a 11 pusztán, majoron, illetve Szőlőhegy valamelyikén.

Tengelic település gazdag az építészeti értékeit tekintve, melyek között számos országos védelem alatt álló és számos helyi védelem alatt álló, vagy arra érdemes épületet, objektumot találunk. A település épített környezetének legjelentősebb elemei a műemlékek, amelyek mindegyike külterületen található, egykori földbirtokosok kastélyai, azokhoz tartozó kápolnák, gazdasági épületek, illetve ezek parkjai.

Az építészeti örökségét a műemlékként országosan védett alsóhídvégi kastély, az alsótengelici kúria, a felsőtengelici, katalinpusztai és középhídvégi kastély, valamint a középtengelici kápolna mellett egy-egy helyi védelemre érdemes paraszti és polgári lakóház alkotja.

A település területén országos természetvédelem alatt álló terület a Dél-Mezőföld Tájvédelmi Körzet, az Európai Közösség Natura 2000 hálózatába tartozó területek pedig a Tengelici Ős-Sárvíz és a Tengelici -rétek. A tájvédelmi körzet védetté nyilvánításának célja a mezőföldi táj egyedi arculatát meghatározó löszképződmények, az Ős-Sárvíz hajdani medre helyén képződött futóhomokos területek és a rajtuk kialakult fajokban gazdag növény- és állatvilág megőrzése, a tájképi és kultúrtörténeti értékek védelme. Tengelici rétek védelem alatt álló rétfoltjain fellelhető a pókbangó (*Ophrys sphegodes*) és az agár sisakos kosbor (*Anacamptis morio*). szedresi Ős-sárvíz területein a pannon homoki gyepek, az üde magas fűvű kaszálók, illetve a valamikori Ős-Sárvíz árterén kialakult mocsárrétek és fűz ligeterdőinek védelme a cél. Ezekben a területeken az extenzív, hagyományos tájhasználattal, a területen előforduló jelölő, illetve védett növény, mint pl. az országosan is jelentős számban előforduló tarka sáfrány, és állatfajok, mint pl. a haris vagy a réti tücsökmadár, életfeltételeinek a javítása a cél.

További természeti értéket képviselő terület a Benyovszky-park (arborétum), Bogárczó-tó, Csapó-park.

Demográfiai jellemzők

a) Születések, halálozások számának alakulása

Év	Születések száma	Halálozások szám
2020	17	34
2021	18	47
2022	17	30
2023	17	31
2024	16	37

A születések száma az elmúlt öt évben hasonlóan alakult, a halálozások száma a 2021-es covid időszak kivételével szintén hasonló volt. Sajnos a halálozások száma átlagban kétszerese a születéseknek.

b) Lakosságszám alakulása

Év	Állandó népesség	Változás az előző évhez képest
2020	2200	+1,4 %
2021	2176	- 1,1 %
2022	2171	- 0,2 %
2023	2175	+ 0,18 %
2024	2169	- 0,28 %

c) Néesség kor szerinti megoszlása

Év	0-17 év		18-64 év		65-X év		Összesen
2020	365 fő	16,6%	1389 fő	63,1%	446 fő	20,3%	2200 100%
2021	361 fő	16,6%	1371 fő	63,0%	444 fő	20,4%	2176 100%
2022	368 fő	16,9%	1345 fő	62,0%	458 fő	21,1%	2171 100%
2023	361 fő	16,6%	1355 fő	62,3%	459 fő	21,1%	2175 100%
2024	374 fő	17,2	1340 fő	61,8 %	455 fő	21 %	2169 100 %

A lakosság szám 2020-as évhez képest csökkent a legnagyobb mértékben, azóta viszonylag stagnál. Az elmúlt öt évben a korcsoportos elosztás is hasonló arányú, a 18-64-es korosztálynál látható enyhe, de folyamatos csökkenés.

A 2024. december 31-ei településszociológiai adatok szerint a 2169 főből a férfiak száma 1101 fő, a nők száma 1068 fő. A korcsoportok esetén a 0-17 éves korosztályból a férfiak száma 181 fő, a nők száma 193 fő, a 18-64 éves korosztályban a férfiak száma 724 fő a nők száma 616 fő, a 65 év felettek között 196 férfit és 259 nőt találunk.

A demográfiai mutatók, a lakónéesség száma és kor szerinti összetétele a közszelektatások szervezése szempontjából meghatározó adatok.

Infrastruktúra helyzete

Bel-és külterületi közutak hossza 11,899 km, gyalogutak és járdák hossza 13,223 km.

A közutak, a külterületi földutak kivételével szinte 100 %-ban szilárd burkolattal ellátottak. A járdák felújítása folyamatos, eddig elsősorban a belterületi és a szőlőhegyi járdák felújítása történt meg. 2024-ben Jánosmajorban is megkezdődött egy szakaszon a járdaépítés.

Az ivóvízhálózat a településen 100%-ban kiépített. A KEOP-hoz kapcsolódó ivóvízminőség-javító program segítségével Jánosmajorban is már biztosított az egészséges és tiszta ivóvíz.

Közműves szennyvízhálózat a központi belterületen, valamint Szőlőhegyen valósult meg. A többi településrészen egyéni vállalkozó végzi a háztartásoktól a szennyvíz elszállítását.

Az előző ciklus során hozott kormányzati döntések azt eredményezték, hogy önkormányzatunk szinte a teljes víziközmű vagyont átadta állami tulajdonba. A településen az E.R.Ö.V Víziközmű Zrt. végzi az ivóvíz és szennyvíz szolgáltatást.

A villamos energiahálózat a településen szintén kiépített. A közvilágítási rendszerünk energiatakarékos átalakítására pályázati forrásból nyert összegből a közvilágítási lámpák ledes fényforrásra történő cseréje valósult meg.

A közintézményeink nagy részén már működik a napelemes villamosenergia-termelés.

A vezetékes telefon, a kábeltévé, az internet hálózat a település teljes területén kiépített.

A hulladékok heti egyszeri, rendszeres elszállítása biztosított. Az elmúlt években megoldódott a szelektív hulladék háztól való elszállítása, valamint a lakossági zöldhulladék gyűjtése, elszállítása. A kommunális vegyes és szelektív hulladék szállítását és kezelését a Vertikál Nonprofit Zrt. végzi.

Annak ellenére, hogy ez a közszelektatás kötelező, továbbra is még sok helyen jelenik meg az illegálisan lerakott szemét.

A csapadékvíz-elvezetés nagyrészt megoldott.

Adópolitika, gazdaság

A települési önkormányzatok saját bevételei között meghatározó szerepe van a helyi adóknak. A helyi adópolitika meghatározása a gazdasági program része, végrehajtása magában foglalja az egyes adónemek bevezetését, módosítását, a kedvezmények, mentességek körét.

Településünkön bevezetésre került a magánszemélyek kommunális adója, az iparüzési adó, az idegenforgalmi adó és az adók módjára behajtandó köztartozásnak minősülő mezőőri járulék.

Az önkormányzat elsődleges érdeke, hogy hozzájusson az őt megillető adóbevételekhez. A hátralékok kezelése egyre fontosabb és egyre nehezebb feladat. Bár az adófizetési morál jelentősen nem változott, de a hatékony végrehajtási tevékenységnek köszönhetően csökken a hátralék és ezáltal nő az önkormányzat bevétele. A hátralékok, kintlévőségek egy jelentős része sajnos nem hajtható be, így a törvényben előírt időtartamig – 5 évig – a könyvekben nyilván kell tartani, azt követően pedig ki kell vezetni az adónyilvántartásból, illetve az önkormányzat mérlegének követelés soraiból. Az éves szinten betervezett, be nem folyt adóbevétel az önkormányzat pénzügyi egyensúlyát felborítja, év közben likviditási nehézséget, év végére forráshiányt okoz, amely a tervezett feladatok, fejlesztések megvalósítását nehezíti, vagy annak elmaradását eredményezi.

Adópolitikai célkitűzések: biztos bevételi forrást jelentsenek, elviselhető, méltányos teher legyen a lakosság számára.

A vállalkozási tevékenységet végzők összetétele:

Év	Adózók száma
2020	221
2021	223
2022	226
2023	234
2024	223

Vállalkozások megoszlása 2025. február

Egyéni vállalkozások száma: 86

Társas vállalkozások száma: 84

Östermelők száma: 109

A nagyobb foglalkoztató vállalkozások száma: 10 db

Év közben kezdő adózók száma

2022-ben 16 db

2023-ban 8 db

2024-ben: még nincs adat

Megszűnő vagy szünetelő adózók száma

2022-ben 19 db

2023-ban 13 db

2024-ben 3 db

Pénzügyi, vagyoni helyzet

	2020	2021	2022	2023	2024
Bevételek- kiadások főösszege (Ft)	765 215 451	841 865 172	832 435 057	607 480 456	598 634 271

Vagyon alakulása (Ft)	1.315.531.637	1.588.902.888	1.842.956.459	1.044.357.509	976.405.531
Maradvány (Ft)	243.169.091	80.198.054	77.611.367	61.356.370	41.933.385
Hitelállomány	0	0	0	0	0
Fejlesztésre fordított pénzeszközök (Ft)	288.924.995	248.152.330	282.291.511	64.043.809	44.556.065

Tengelic stabil, megbízható költségvetéssel rendelkező önkormányzat. A pénzügyi egyensúly, a likviditás biztosítva volt, hitel felvételére nem volt szükség.

Az előző öt évet tekintve a bevételi és kiadási főösszegek az utolsó két évben jóval alacsonyabbak voltak a megelőző három évhez képest. Ennek oka az, hogy 2020-2022. időszakban zajlott Jánosmajorban és Szőlőhegyen a két víziközmű beruházás, míg 2023-ban és 2024-ben a beruházások száma lecsökkent, pályázati források nem voltak, a meglévő beruházásokat önerőből valósítottuk meg. A fejlesztésre fordított pénzeszközök is csökkentek, aminek oka szintén a beruházások alacsony száma. A maradvány összege is folyamatosan csökken. 2021. évtől a betételek összege már nem szerepel a maradvány összegében. Mindezek mellett az elmúlt évek felelős gazdálkodása eredményeként a legfontosabb feladatok, úgymint az intézményhálózat működtetése, az alapvető szolgáltatások és infrastruktúra biztosítása jó színvonalon valósult meg.

Az önkormányzat vagyona 2023-ban, és 2024-ben csökkenést mutat. A csökkenés oka az, hogy az elmúlt két évben kevesebb beruházást tudtunk megvalósítani és azokat is saját forrásból, másrészt a vagyon értéke is évente csökken.

Vagyonelemek

Vagyonelem megnevezése	Ingtalan db száma	Az összes vagyonból a vagyon részaránya
Forgalomképtelen törzsvagyon (közutak, árkok, járdák, közterületek,)	185	66.5 %
Korlátozottan forgalomképes törzsvagyon (közintézmények, temetők, sporttelep)	25	9 %
Forgalomképes (üzleti) vagyon (önkormányzati lakások, beépítetlen területek, szántók, legelők, szolgáltató ház)	68	24.5 %

A vagyon vagyonelem szerinti megoszlásánál látszik, hogy magas a forgalomképtelen törzsvagyon aránya, ehhez képest viszonylag kevés a fejlesztési célok eléréséhez anyagi forrásként szabadon értékesíthető ingatlanok száma. (ezek nagy része beépítetlen terület)

Az önkormányzatiságból eredően az önkormányzat legfontosabb feladata, a kötelező feladatok ellátásához szükséges vagyon működtetésének biztosítása.

Az önkormányzat által ellátott kötelező és önként vállalt feladatok

A Mőtv. 13. § (1) bekezdése tételesen felsorolja, hogy az önkormányzatnak működése során mely feladatokat kell ellátni, illetve melyek azok a feladatok, melyeket ezen felül el kíván látni.

13. § (1) A helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok különösen:

- Településfejlesztés, településrendezés;
- Településüzemeltetés (köztemetők kialakítása és fenntartása, a közvilágításról való gondoskodás, kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása, a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása, közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása, gépjárművek parkolásának biztosítása);
- A közterületek, valamint az önkormányzat tulajdonában álló közintézmény elnevezése;
- Törvényben meghatározott kivételekkel az egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatások;
- Környezet-egészségügy (köztisztaság, települési környezet tisztaságának biztosítása, rovar- és rágcsálóirtás);
- Óvodai ellátás;
- Kulturális szolgáltatás, különösen a nyilvános könyvtári ellátás biztosítása; filmszínház, előadó-művészeti szervezet támogatása, a kulturális örökség helyi védelme; a helyi közművelődési tevékenység támogatása;
- Gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások;
- Szociális szolgáltatások és ellátások, amelyek keretében települési támogatás állapítható meg;
- Lakás- és helyiséggazdálkodás;
- A területén hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának, valamint a hajléktalanná válás megelőzésének biztosítása;
- Helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás;
- Honvédelem, polgári védelem, katasztrófavédelem, helyi közfoglalkoztatás;
- Helyi adóval, gazdaságszervezéssel és a turizmussal kapcsolatos feladatok;
- A kistermelők, őstermelők számára – jogszabályban meghatározott termékeik – értékesítési lehetőségeinek biztosítása, ideértve a hétvégi árusítás lehetőségét is;
- Sport, ifjúsági ügyek;
- Nemzetiségi ügyek;
- Közreműködés a település közbiztonságának biztosításában;
- Helyi közösségi közlekedés biztosítása;
- Távhőszolgáltatás.
- Víziközmű-szolgáltatás, amennyiben a víziközmű-szolgáltatásról szóló törvény rendelkezései szerint a helyi önkormányzat ellátásért felelősnek minősül.”

Önként vállalt feladatok

- Társadalmi szervezetek, egyesületek, alapítványok, civil szervezetek támogatása
- Rendezvények, fesztiválok szervezése, lebonyolítása
- Első lakáshoz jutók támogatása
- Gyermekétkeztetési díjkedvezmény
- Sportcsarnok, sporttelep fenntartása
- Mezőőri szolgálat fenntartása
- Újszülöttek támogatása
- Testvértelepülési kapcsolatok ápolása
- Tengelici Hirmondó kiadása
- Önkormányzati vagyon ingyenes hasznosítása
- Térfigyelő rendszer fenntartása
- Képviselők tiszteletdíjának megállapítása

Hazai és nemzetközi kapcsolatok

Társulások kapcsolatok

- Társadalmi Ellenőrző, Információs és Területfejlesztési Társulás
- Paksi Többcélú Kistérségi Társulás
- Cikói Hulladékgazdálkodási Társulás

Nemzetközi Kapcsolatok

Szőlősgyula község (Ukrajna)

Az elmúlt években megvalósult fejlesztések

- Óvoda épület fűtéskorszerűsítése, padlás szigetelése
- Mini bölcsőde kialakítása
- Iskola napelemes rendszer kiépítése
- Szőlőhegyi ÖNO felújítása
- Közterület karbantartó gép vásárlása
- Tanyagondnoki gépjármű beszerzése
- Szolgáltatóház napelemes és villámvédelmi rendszer kiépítése
- Arany J. és Hunyadi utcákat összekötő út felújítása
- Szőlőhegyi kultúrház felújítása
- Mezőöri gépjármű vásárlás
- Szőlőhegyi szennyvízrendszer kiépítése
- Ravatalozó épület felújítása, ravatalozó térkövezési munkák elvégzése
- Útfelújítás (Arany J. utca.)
- Urnafal készítés
- Klímák felszerelése intézményekben
- Kisiskola épületének tetőfelújítása
- Jánosmajori vízbázis kiépítése
- Játsszótéri eszközök vásárlás
- Útfelújítás (Bocskai utca)
- Petőfi u. és Gagarin u. összekötő út felújítása
- Egészségház tető csapadékvíz elleni szigetelése
- Gagarin u. 2. számú lakás tetejének csapadékvíz elleni szigetelése
- Két iskolaépület közötti terület újra burkolása
- Aszfaltozási munkák elvégzése(Iskola területe, júliamajori útcsatlakozás, Óvoda utca úttest javítása)
- Kishídjai betonút javítás
- Általános iskola kazánházi rész felszíni vízelvezetés kialakítása
- Útburkolat készítés és takarítás – Gindli utca
- Sportpálya megvásárlása
- Sportpályán villanyvezeték korszerűsítés, földrendezés,kerítés javítás, tuskózás
- Tengelic belterületén belterületi utak felújítása
- Felsőtengelic bekötő út felújítása
- Jánosmajor Kisköz utca felújítása
- Tűzoltószertár épületének megépítése

Folyamatban lévő beruházások

- Jánosmajorban járda építése

A gazdasági program anyagi forrásainak megteremtése

Az Önkormányzat a gazdasági programban meghatározott célkitűzések megvalósításához szükséges anyagi források biztosítása érdekében a következő feladatokat rögzíti:

- Az önkormányzat feladata, hogy nyomon kövesse a költségvetési támogatási rendszert és az elképzeléseivel összhangba hozva igyekezzen kihasználni a támogatási rendszer nyújtotta előnyöket.
- Az önkormányzat áttekinti a meglévő vagyontárgyait, azok hasznosításának módjait, lehetőségeit.
- Az Önkormányzat sajátos működési bevételeinek növelési lehetőségeit meg kell keresni. Törekedni kell olyan helyi adórendszer megteremtésére, amely megfelel a helyi adópolitika elvárásainak, és hatékony eszköze az Önkormányzati saját forrás növelésének.
- Közteherviselés (helyi adók racionalizálása, hátralékok hatékonyabb behajtása, adómorál javítása adóellenőrzéssel) megfelelő biztosítása.
- Az elmúlt évek felelős gazdálkodása eredményeként a településnek nem volt és nincs adóssága, így a kisebb forrásigényű fejlesztésekhez jelenleg még rendelkezésre áll saját erő, azonban a nagyobb forrásigényű fejlesztésekre nem elegendő. Éppen ezért a fejlesztések megvalósítása nagyban függ az uniós és hazai pályázati lehetőségektől, melyek figyelése és kihasználása az egyik legfontosabb feladat.
- Az önkormányzat törekszik arra, hogy a gazdasági programban meghatározott célkitűzéseket lehetőség szerint hitelfelével nélkül, minél több pályázati forrás bevonásával valósítsa meg.

3. Fejlesztési elképzelések

Településfejlesztés, településrendezés

A képviselő-testület 2017-ben fogadta el a településfejlesztési koncepciót és a településképi rendeletet, 2018-ban pedig a helyi építési szabályzatról szóló önkormányzati rendeletet. Azóta hatályba lépett a magyar építészetéről szóló 2023. évi C. törvény, amely hatályon kívül helyezett több építésüggyel kapcsolatos törvényt és rendeletet. A 2023. évi C. törvény szerint az önkormányzatoknak új településfejlesztési tervet és helyi építési szabályzatot (együtt: településtervet) kell elfogadni, valamint a településképi rendelet előírásait a helyi építési szabályzatról szóló rendeletbe be kell építeni 2027. július 1. napjáig.

Településüzemeltetés

Szükséges a belterületi, valamint a külterületi utak folyamatos karbantartása, esetleges javítása különösen a felsőtengelici bekötőút burkolatjavítása valamint a „Schmidt köz” szilárd burkolattal történő ellátása.

Évente a földutak gréderezését végre kell hajtani.

A járdák felújítása során a fő hangsúlyt a külterületi járdák - elsőként Jánosmajor - rekonstrukciójára kell helyezni.

Az elkövetkezendő öt évben megvalósulhat a Paks-Csámpa-Dunaszentgyörgy-Tengelic között kerékpározható közút megépítése.

Fokozott figyelmet kell fordítani a közterületek gondozására, tisztán tartására, rendszeres ellenőrzéssel érvényt kell szerezni a környezetvédelem helyi szabályainak.

A játszótereink fejlesztése, új játékok telepítése az elmúlt években megvalósult. A következő 5 évben a fő feladat a játszótérek rendszeres és folyamatos karbantartásának biztosítása.

A csapadékvíz elvezetését biztosító rendszer folyamatos karbantartását el kell végezni, ahol szükséges, meg kell oldani a csapadékelvezető árkok burkolását.

A köztemetők fenntartását és üzemeltetését továbbra is az önkormányzat végzi.

A jogszabályokban meghatározott követelményeknek való megfelelés miatt szükséges a Szőlőhegyi ravatalozó felújítása.

A közvilágítási szolgáltatást jelenleg az Audax szolgáltató végzi szerződés alapján. A közvilágítási berendezések aktív elemeinek üzemeltetésére és karbantartására, szerződést kötöttünk a Lunag Kft-vel, mely szerződés hatálya 2026. január 16-ig szól.

Egészségügyi, szociális és gyermekjóléti ellátások.

Az önkormányzat egészségügyi alapellátás keretében nyújtandó ellátásának körét az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény 5.§-a határozza meg, mely tartalmazza a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátást, a fogorvosi alapellátást, az alapellátáshoz kapcsolódó fogorvosi ügyeleti ellátást, valamint az iskola-egészségügyi ellátást. Az egészségügyi alapellátás biztosításához a háziorvosi, és a fogorvosi körzetben a szakmai feltételek adottak, a háziorvosi és fogorvosi praxis betöltött. A vállalkozó orvosok rendeléseiket az önkormányzati tulajdonú, használatra ingyenesen adott rendelőkből végzik.

A fogorvosi ügyeleti ellátás biztosításához még nincsenek meg a feltételek.

Az iskolaegészségügyi ellátást továbbra is a háziorvos és a fogorvos végzi.

A háziorvosi ügyeleti ellátás szervezését az állam vette át, mely feladatot az Országos Mentőszolgálaton keresztül biztosítja.

A védőnői ellátás fenntartása már nem tartozik az önkormányzathoz, viszont a védőnői szolgáltatás helyeül szolgáló ingatlan biztosítása és az ahhoz kapcsolódó szolgáltatások megállapodás alapján önkormányzati feladat maradt, mely szolgáltatások költségeihez a vármegyei kórház hozzájárul.

Egészségügyi szolgáltatóként a településen fiókgyógyszertár működik.

Egészségnapok, ingyenes és kedvezményes szűrések szervezésével biztosítani kell a lakosság egészségi állapotának felmérését, melyek megszervezésében az önkormányzat számít a civil szervezetek munkájára.

A képviselő-testület az egészséges életmód feltételeinek biztosítása érdekében ellátja a helyi sporttevékenységgel kapcsolatos feladatokat, így biztosítja a testmozgáshoz való lehetőséget.

Egészségügyi ellátáshoz kapcsolódó fejlesztési elképzelések:

Fogorvosi gép beszerzése, háziorvosnál informatikai eszközök cseréje.

A szociális feladatok volumenét a szociális tárgyú központi jogszabályok, a helyi szociális ellátások rendszerét meghatározó önkormányzati rendelet és a helyi lakosság szociális helyzete határozza meg.

A szociális ellátások területén az önkormányzat a következő feladatokat látja el:

- pénzbeli és természetbeni ellátások,
- szociális alapszolgáltatások.

A szociális törvényben meghatározott pénzbeli és természetbeni ellátások mellett az önkormányzat biztosítja az általános iskolások részére a beiskolázási támogatást, az újszülöttek részére a születési támogatást is.

A szociális alapszolgáltatások közül az önkormányzat önállóan biztosítja a tanyagondnoki szolgáltatást, az étkeztetést, társulásban a házi segítségnyújtást és a családsegítést. 2025-től a házi segítségnyújtás keretében 2 házigondozót foglalkoztat a társulás.

A helyi szociális rendelet módosítására 2025 februárjában került sor, melynek során a képviselő-testület megemelte a rendkívüli települési támogatás, ezen belül a közgyógytámogatás egy főre jutó jövedelemhatárát, valamint megemelte a temetési költségekre adott támogatás és az iskoláztatási támogatás összegét.

A továbbiakban is szükséges évente a helyi szociális rendelet felülvizsgálata. Emellett fontos feladat a meglévő szociális ellátások megtartása.

Ebben a ciklusban szeretnénk a tanyagondnoki szolgálat részére egy tanyagondnoki gépjárművet vásárolni.

A három éven aluli gyermekek napközbeni elhelyezésének megoldására felépült, és 2022-től az óvodával együtt többcélú intézményként működik a 7 férőhelyes mini bölcsőde. A bölcsőde kihasználtsága 100 %-os. Az elkövetkezendő években cél a bölcsőde megfelelő működéséhez szükséges feltételrendszer szinten tartása.

Az önkormányzat továbbra is együttműködik a családsegítő és gyermekjóléti szolgálattal.

A jövőben is biztosítani kell az általános iskolás diákok számára szervezett nyári napközis tábort, amely tartalmaz programokkal várta eddig is a szünetekben a tanulókat.

A köznevelési feladatok, sporttal kapcsolatos feladatok

Az önkormányzat a Tengelici Mézeskalács Óvoda és Mini Bölcsőde fenntartásával tesz eleget egyrészt köznevelési kötelező alapeladatának, az óvodai nevelés biztosításával, másrészt a gyermekjóléti feladatok közül a gyermekek napközbeni ellátását biztosító bölcsődei ellátással. Az óvoda 3 csoporttal, 69 férőhellyel minden jelentkező 3. életévét betöltött gyermek óvodai elhelyezését biztosítani tudja. Az óvodai nevelés személyi és tárgyi feltételei adottak. Az óvodai udvar játszótéri elemeinek cseréje megvalósult az elmúlt években.

Az óvoda épületében az áramhálózat korszerűsítése, terasztető cseréje és bővítése, valamint az az óvoda udvarán a betonpálya megnagyobbítása lenne a fejlesztendő feladat.

Az általános iskola jelenleg a Tamási Tankerületi Központ fenntartásában működik, várhatóan 2025. szeptemberétől új fenntartóhoz kerül. Az iskola épületének tulajdonosa továbbra is az önkormányzat, azonban a tankerületi központ vagyongazdálkodási szerződés alapján működteti azt. Az általános iskola két épületében az emeleten lévő vizesblokkok felújítására lenne szükség, mivel ezek felújítására az 1970-es évek óta még nem került sor.

Az önkormányzat sporttal kapcsolatos feladatai közé tartozik, hogy

- a) meghatározza a helyi sportfejlesztési koncepciót, és gondoskodik annak megvalósításáról,
- b) az a) pontban foglalt célkitűzéseivel összhangban együttműködik a helyi sportszervezetekkel, sportszövetségekkel,
- c) fenntartja és működteti a tulajdonát képező sportlétesítményeket,
- d) támogatja az iskolai testnevelés és sporttevékenység gyakorlása feltételeinek megteremtését.

A helyi sportfejlesztési koncepciót még 2011-ben fogadta el a képviselő-testület, melynek felülvizsgálatát célszerű lenne elvégezni.

Az önkormányzat továbbra is együttműködik és támogatja a helyi sportszervezeteket.

Az önkormányzat tulajdonában lévő sportlétesítmények – Sportcsarnok, valamint a 2024-ben megvásárolt Sporttelep – karbantartását, rendben tartását folyamatosan el kell végezni.

A Sportcsarnok továbbra is rendelkezésre áll az általános iskolai tanulók, a sportszervezetek, a lakosság számára.

A jelenlegi gazdasági program hatálya alatt a sporttal kapcsolatban az alábbi fejlesztéseket szeretnénk végrehajtani:

- Az iskolai és óvodai tanórákon belüli és kívüli összehangolt sportélet lépcsőzetes visszaállítása.
- Az önkormányzat által megvásárolt sporttelep kihasználtságának növelése valamennyi civil szervezet, valamint a lakosság bevonásával.
- Sporttelepen történő energiapark kialakítása.
- A sportcsarnok melletti területen szabadidő park kialakítása kulturális, gasztronómiai, egészséges életmód figyelembevételével.
- Sportcsarnok belső terének felújítása (küzdőtér, öltözők).
- A szolgáltatóház emeletén lévő helyiségek fitneszteremmé történő átalakítása.

Kulturális szolgáltatás, turizmus

A kulturális és közművelődési szolgáltatásokat a jövőben is elsősorban a Faluház és a Könyvtár valamint Szőlőhegyen a Kultúrház fenntartásával, működtetésével és támogatásával biztosítjuk. A Faluház közösségi szintéreként látja el az alábbi közművelődési alapszolgáltatásokat:

- a) művelődő közösségek létrejöttének elősegítése, működésük támogatása, fejlődésük segítése, a közművelődési tevékenységek és a művelődő közösségek számára helyszín biztosítása,
- b) a közösségi és társadalmi részvétel fejlesztése,
- c) az egész életre kiterjedő tanulás feltételeinek biztosítása.

A könyvtár a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer keretén belül működik.

Az önkormányzat a szekszárdi Illyés Gyula Könyvtártól szolgáltatásként veszi igénybe a könyvtár ellátását, s könyvtári, információs és közösségi helyként működteti azt.

Indokolt a hagyományosan megrendezésre kerülő önkormányzati programjaink, rendezvényeink (Kolbásztöltő Fesztivál, a Falunap, Libator, Karácsonyváro) megvalósítása a jövőben is, melyhez továbbra is elengedhetetlen jelentős összegű költségvetési forrást biztosítani az Önkormányzatnak.

A kulturális örökség helyi védelméhez kapcsolódva gondoskodni kell a Helyi Értéktár Bizottság által kiemelt tengelici értékek népszerűsítéséről, turisztikai vonzerejének növeléséről. Továbbra is fontos feladat a „Zöldút” karbantartása, fejlesztése a civil szervezetekkel együttműködve.

Fejlesztési elképzelések ezeken a területeken:

- A Faluházban a közösségi teremben és a foglalkoztató teremben, valamint a Könyvtárban szükséges légkondicionálók beszerzése.
- A település helytörténeti kiállítás, mely a község tárgyi emlékeinek bemutatására szolgál jelenleg az önkormányzat épületében kap helyet. Szükséges egy ingatlan megvásárlása, mely Tájházzá történő kialakítása esetén méltó helyet adna a helytörténeti kiállításnak is.
- Vállalkozók bevonása egyéb turisztikai lehetőségek biztosítása érdekében (pl: lovas turizmus, szálláshely biztosítása.)
- QR-kódos táblák elhelyezése a település nevezetességeihez, mely beolvasásával megjelenik az adott nevezetesség leírása, ismertetése.

Lakás- és helyiséggazdálkodás

Az önkormányzat lakásállományát a szolgálati lakások képezik, melyek, köszönhetően az elmúlt években végzett felújításoknak egy kivételével összkomfortosak. A júliamajori szolgálati lakás értékesítése folyamatban van.

Az önkormányzati helyiségeket továbbra is bérbe adással szeretnénk hasznosítani.

Fejlesztési célok:

- A településünkön található volt kisiskola épületének közösségi célokat kiszolgáló intézményként történő felújítása és/vagy a településünkön élők átmeneti lakhatását biztosító épületté történő átalakítása.
- A volt posta épületének megvásárlása. A későbbiekben településünk szolgáltatási hálózatának bővítése céljából történő felújítása. (húsbolt, virágbolt, vegyes iparcikkbolt kialakítása, valamint lakossági igények felmérését követően más funkciók betöltése)
- A Szolgáltatóház udvarán lévő piactér térkövezését és a piaci asztalok cseréjét valósítanánk meg.

A közfeladatot ellátó épületek energetikai tanúsítványának elkészítését követően el kell készíttetni az épületekre az energiamegtakarítási intézkedési terveket is.

Az önkormányzati épületeknél elsődleges szempont az energiahatékonyssággal járó felújítás, beruházás.

Környezetvédelem, településtisztaság

Fokozott figyelmet kell fordítani a közterületek gondozására, tisztán tartására, rendszeres ellenőrzéssel érvényt kell szerezni a környezetvédelem helyi szabályainak.

Biztosítani kell azt, hogy a közterületeken a hulladékgyűjtő edények megfelelő számban legyenek kihelyezve, illetve rendszeres időközönként ürítésre kerüljenek.

2025-ben az önkormányzat regisztrált az állam által meghirdetett Településfásítási Programba, melynek során 10 db sorfára leszünk jogosultak. Ezzel a lehetőséggel a következő években is szeretnénk élni.

Folytatni kell a település virágosítási programját.

Továbbra is cél az illegális szemétkerakások csökkentése.

Lakossági szemétszedési akciók évenkénti szervezése a civil szervezetek bevonásával.

Közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatás lehetőséget jelent a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő, illetve álláskeresői vagy szociális ellátásra nem jogosult álláskeresői átmeneti jellegű, határozott időtartamú foglalkoztatására. A közfoglalkoztatottak munkájának eredményeképpen javul a település összképe, a lakó- és természeti környezet rendezettsége.

A munkavégzés lehetőséget biztosít a foglalkoztatottaknak a jövedelemszerzésre, és lehetővé teszi bizonyos önkormányzati, településüzemeltetési feladatok ellátását.

Hosszú távon az önkormányzat élni kíván a közfoglalkoztatás lehetőségével a jogszabályi előírások szerint.

Közbiztonság

A lakosság biztonságérzetének javítása, a bűnözés megelőzése és a felderítés hatékonysága érdekében az önkormányzat gondoskodik a kamerás térfigyelő rendszer további működtetéséről, esetleges bővítéséről.

Támogatja a Polgárőr- és Önkéntes Tűzoltó Egyesületet.

Fenntartja a mezőőri szolgálatot.

Társadalmi szervezetek, nemzetközi kapcsolatok.

A civil szervezetek és egyesületek támogatását a sokszínű társadalmi élet fenntartása érdekében továbbra is biztosítani kell, úgy anyagilag, mind pedig hely biztosításával összejöveteleik, rendezvényeik számára. Fenn kell tartani a civil szervezetek számára megindított támogatási rendszert.

A háborús helyzet megszűnése után újra felvesszük a kapcsolatot testvértelepülésünkkel Szőlősgyulával.

A településfejlesztés nyilvánossága

Az önkormányzat fontosnak tartja, hogy a településfejlesztés a település számára ismert módon, a széles nyilvánosság biztosítása mellett történjen, mivel ez a biztosítéka annak, hogy az elméleti fejlesztési tervekből azok valósuljanak meg, melyek ténylegesen a település jövőjét, hosszú távú fejlődését, fejlesztését szolgálják.

A településfejlesztés nyilvánosságával kapcsolatos feladataink:

- Folyamatosan karban kell tartani a település honlapját.
- Továbbra is biztosítani kell az önkormányzat által finanszírozott Tengelici Hírmondó c. havi kiadvány megjelenését.
- A településfejlesztésbe be kell vonni a helyi lakosságot, vállalkozókat és önszerveződő közösségeket.

Beruházási, fejlesztési programok

- Új településterv készítése és elfogadása.
- A felsőtengelici bekötőút burkolatának javítása, valamint a „Schmidt köz” szilárd burkolattal történő ellátása.
- Járdaépítés és felújítás Jánosmajorban.
- Szőlőhegyi ravatalozó felújítása.
- Fogorvosi gép cseréje, háziorvosnál informatikai eszközök cseréje.
- Tanyagondnoki gépjármű vásárlása.
- Sporttelepen energiapark kialakítása.
- A sportcsarnok melletti területen szabadidő park kialakítása.
- Sportcsarnok belső terének felújítása. (küzdőtér, öltözők)
- A szolgáltatóház emeletén lévő helyiségek fitneszteremmé történő átalakítása.
- Faluházba, könyvtárba, ebédlőbe légkondicionálók beszerzése.
- A volt kisiskola épületének közösségi célokat kiszolgáló intézményként történő felújítása és/vagy a településünkön élők átmeneti lakhatását biztosító épületté történő átalakítása.
- A volt posta épületének megvásárlása.
- Tájház kialakítása céljából ingatlan megvásárlása.
- A Szolgáltatóház udvarán lévő piactér térkövezése, és a piaci asztalok lecserélése.
- Az általános iskola mindkét épületében az emeleti vizesblokkok felújítása.

A képviselő-testület e gazdasági program elfogadásával kötelezettséget vállal arra, hogy a döntéseinek a programban megfogalmazott célkitűzéseket prioritásként kezeli és a település anyagi forrásainak ismeretében törekszik azokat megvalósítani.

Tengelic 2025. március 26.

Gáncs István
polgármester

